

Kmetijski list

Glasiló „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno Din 12-50
pololetno Din 6-25
Posamezna številka Din 0-50

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnajaj si sam!**

Inserati:
1 mm inseratnega stolpca stane za:
male oglase Din 0-25
uradne razglase Din 0-40
reklame Din 0-50

Uredništvo in upravlništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Dneva zmage.

Sobota in nedelja sta bila dneva naših shodov — naših zmag. Po vsej Sloveniji je zmagovala ta dva dneva kmetška misel in tudi najklerikalnejše trdnjave so se morale prikloniti pred njo. Vseeno, če so klerikalci že dva tedna bili plat-zvona in zbirali svoje pristaše, da bi razbili naše shode, vseeno, če so nagnali na naše shode kopo svojih skorajda podivjanih klmavcev — glas resnice je bil močnejši in shodi so se izvršili in število naših pristašev je naraslo, zakaj nad kričanjem in razsajanjem je ideja.

In naše ideje kakor tudi poštenega dela SKS. so se zbal klerikalci ter segli zato po nizkotnem receptu Šustersičeve dobe. Tako kopo najostudnejših laži so raztrosili o SKS. in njenih voditeljih, tako nesramne klevete so razširjali, da so se celo brezvestni klerikalci zgražali pred posledicami, če se njih laži razkrijejo, kajti tudi hinavstvo ima svoje meje in tudi volički izpregledajo v mesnici. Zategadelj so sklenili klerikalci, da morajo z vpitjem in razsajanjem udušiti glas resnice, zato so organizirali svoje pristaše, da razbijejo naše shode. Toda čeprav je vodil razgrajče sam poslanec Žebot, čeprav so bili nekateri razgrajči podkrepiljeni z alkoholom, čeprav so delovale spovednice in misijoni — klerikalni manevar je propadel, ker se niso upali zagovarjati svojega početja, temveč so samo kričali. In narod je spoznal razliko med nami in klerikalci, narod je pričel ločiti naše in klerikalno delovanje. Tudi v najčrnejših trdnjavah! To je velik moralni pomen naših shodov, to pa je obenem katastrofalen poraz klerikalcev. Naj klerikalni listi še tako lažejo, tega dejstva vendar ne izbrišejo s sveta.

Kdor je gledal divjanje klerikalcev na dobropoljskem ali šentlenartskem shodu, bi utegnil skoraj obupati nad bodočnostjo našega naroda, kajti tako grozno zaslepljenost in tako sirovo divjaštvo je videl lahko pred seboj. Toda videl je obenem lahko, da je tudi to divjaštvo premagljivo, kar je dokazal mojstrsko tovariš minister Pucelj.

Kakor v Slovenski Bistrici in Kranju, tako je tudi v Št. Lenartu bil tovariš Pucelj sredi tulečih klerikalcev ona skala, ob kateri so se razbijali vsi klerikalni napori. Nepopisno je, kako je tovariš Pucelj počasi, pa zanesljivo lomil klerikalni odpor, kako so utihnili pod vtiskom njegovih ostrih besedi eden za drugim, dokler se ni slednjič celo sam poslanec Žebot zadovoljil z vlogo poslušalca in le skrivnega podpihovalca.

Noben krik in nobeno vprašanje nista spravila tovariša Pucelja v zadrego. Tako mirno se je smehljaj klerikalcem, da so kar besneli, ko so spoznali svojo nemoč. Silno je jezila klerikalce Puceljeva mirnost in opustili so celo namero razbijanja shoda, samo da bi ga mogli ujeziti. «Toda, če se tudi razpočite, mene ne ujezite nikdar!» jim je zaklical tovariš Pucelj. In tedaj so spoznali, da imajo pred seboj moža, silnega borca in nepremagljivega nasprotnika. Padli so duhom ter so poslušali in pričeli spoznavati resnico.

Žal, da nimamo prostora za tak opis vseh shodov, kakor bi njih potek zaslužil. Kakor tovariš Pucelj, tako so pokazali tudi vsi ostali to-

variši poslanci, da so pravi zastopniki kmetške misli, trdni v boju in vztrajni pri delu.

Zato smo se namenili združiti poročila o vseh shodih v eno samo poročilo ter navesti le glavne točke iz govorov naših poslancev.

Sobotne in nedeljske shode moramo deliti v tri skupine: v take, na katerih so bili navzočni samo naši pristaši, kakor v Domžalah in Mokronogu, v take, na katerih je bilo le nekaj klerikalcev, kakor v Št. Janžu, in končno v take, ki so jih hoteli klerikalci razbiti za vsako ceno, kakor v Dobropoljah in pri Sv. Lenartu. Prvi shodi so bili v čast in na korist našim volilcem. Z vseskozi stvarnimi govori so se bili razbistrili zborovalcem pojmi, naši poslanci pa so spoznali ljudske zahteve. Kjer je nastopilo le nekaj klerikalcev, tam je bil njih odpor silno hitro zlomljen. Tako je glasovalo n. pr. v Št. Janžu za zaupnico poslancem SKS. tudi nad 20 klerikalcev in samo dva zborovalca sta glasovala proti zaupnici. Kjer pa so hoteli klerikalci razbiti naše shode, tam so pač koristili SKS., toda škodovali lastnim pristašem, kajti okrajna gospodarska vprašanja se niso mogla razmotrivati tako, kakor bi bilo želeli. Regulacija Pesnice, ki je za šentlenartski okraj kar najbolj važna, sploh ni prišla na dnevni red in enako ni prišlo še vse polno drugih važnih vprašanj v razpravo. Tako je klerikalni teror škodoval zgolj ljudstvu.

Na poslance SKS. so bila stavljena vsa mogoča vprašanja, na katera vsa — brez izjeme — so dali poslanci takoj tako izčrpna in jasna pojasnila, da ni niti en klerikalec poizkusil kritikovati odgovorov. Naj objavimo nekaj takih vprašanj in odgovorov!

Vprašanje bolnišnic.

Klerikalci in demokrati se hvalijo, kakor da so rešili obstoj bolnišnic v Sloveniji. Minister Pucelj pa je povedal, da je zagrozil on v seji ministrskega sveta z demisiijo, če se ne reši povoljno vprašanja bolnišnic. Dejal je: «Zaprte gledališča, zaprite šole, zaprite karkoli in določite magari nove davke, toda bolnišnice morajo ostati!» In ostale so!

Volovska afera.

Klerikalci ščuvajo voličke z volovsko afero. Mislimo, da jih ne bodo več, kajti v petek dne 31. marca potече pogodba z izvozničarji (med katerimi so tudi klerikalci), pogodba glede odkupa nemške živine. Niti enega repa živine niso prejeli izvozničarji, pač pa so plačali samo za kolke že nad 600.000 kron. Kdo je oškodovan? Država ali izvozničarji? Vsak pameten človek si odgovori lahko sam!

Izenačenje davkov.

Zasluga samo osmih poslancev SKS. je, da se izenačijo davki v kratkem času. Do dne 20. aprila se predloži ministrskemu svetu zakonski načrt o izenačenju davkov. Gotovo je, da bo vlada ta načrt sprejela. Po tem načrtu se bo plačeval v vsej državi samo en davek, in sicer dohodninski, ki pa se bo odmerjal na ta-le način: Vsakdo bo obdavčen sorazmerno po svojih dohodkih. Delala pa se bo razlika med onimi, ki zaslužijo denar na lahek način in onimi, ki ga zaslužijo s težkim delom.

Kdor zasluži denar le s težkim delom, bo najnižje obdavčen. V drugo skupino pridejo oni, ki si služijo kruh z delom in imajo dohodke od mrtvega kapitala. V tretji skupini pa bodo kapitalisti, tvorničarji in taki, ki živijo od dela drugih. Ti bodo plačevali poleg dohodnine tudi imovinski davek. Izenačenje davkov se bo na ta način najmodernejše izvedlo. In konstatirati je treba, da ni opozicija k rešitvi tega velevažnega vprašanja donesla niti najmanj.

Laži o aktivni Sloveniji.

Kako lažnive so laži klerikalcev, da vzdržuje Slovenija državo, je razkril tovariš Majcen, kajti primanjkljaj Slovenije znaša letno nad pol milijarde kron. (Podrobne in nad vse zanimive številke priobčimo prihodnjič.)

Slaba letina. Za pasivne kraje!

60 odstotkov vse naše mizerije je kriva slaba letina. V Sloveniji se suša še ne občuti tako zelo, toda usodno v Banatu, Sremu in nekaterih krajih Srbije. Zgodilo se je, da ni posestnik s 70 hektarji zemlje pridelal niti za svojo družino potrebnega živeža. V normalnih časih izvažamo letno 40.000 vagonov pšenice in 80.000 vagonov koruze. Zadnje leto smo izvozili vsega skupaj le 5000 vagonov. In še nam primanjkuje živil za naše pasivne kraje. Zato smo dovolili uvoz ameriške pšenice, in sicer za Ljubljano 20 vagonov, za Dalmacijo 40 vagonov kakor tudi potrebne količine za Maribor in Zagreb.

Kako gospodarijo klerikalci?

Za dolgove dežele Kranjske moramo letno plačevati nad 8 milijonov kron samo na obrestih. Nad 90 milijonov kron pa plačuje Kranjska za razne pokojnine.

Švicarske krave, ki jih je naročil klerikalni deželni odbor, so veljale vsled slabega gospodarstva nad 70 milijonov kron, Koroško blago nad 37 milijonov, denar za nakup živil za pasivne kraje v znesku 8 milijonov kron pa je v klerikalnih denarnih zavodih izginil. Tako so gospodarili in gospodarijo! Ni čudno tedaj, če pravi pregovor, da v župniščih niso bili še nikdar dobri gospodarji.

Za naše vojake.

Po zaslugi drja. Korošca se je bil razširil srbski vojni zakon tudi na Slovenijo. Po zaslugi poslancev SKS. pa je pristala vlada že na nov vojaški zakon, ki bo slonel na nastopnih načelih:

- 1.) Število stalne vojske se zniža.
- 2.) Uvede se zopet nadomestna rezerva.
- 3.) Vozila in živino sme kmetu vzeti vojaščina le ob vojni, toda proti takojšnjemu plačilu.
- 4.) Dosegli pa smo dalje tudi, da se izdeluje načrt glede premestitve slovenskih fantov iz krajev, ki škodujejo njih zdravju,
- 5.) da dobe slovenski fantje in so že dobili slovenske kuhinje, in
- 6.) da se ustanovi v Zaječaru katoliška cerkev.

Vranglovci.

Neštetokrat že smo nastopili v svojem listu proti Vranglovcem, enako tudi poslanci SKS. In z uspehom! Poslanec Mirmolja je izporočil, da so že odposlane komisije, ki preišče-

jo delovanje Vranglovcev. Dolžnost prebivalstva je sedaj, da da komisiji točne podatke ter nastopi z vso odločnostjo za svoje pravice in tako podpre poslance SKS., ki bodo z vso odločnostjo branili interese ljudstva.

Izvoz živine.

Najžalostnejše poglavje za naše klerikalce je bilo poglavje o izvozu živine. Dasi je posebno z ozirom na lansko sušo nad vse očitno, da bi brez izvoza živine naš kmet propadel, so vendar klerikalci nastopali proti izvozu živine. In da ne bi bilo poslancev SKS. in zavednih njih volilcev, bi prodajal danes kmet živino po 8 do 10 kron. Izvoz živine je bil za klerikalce naravnost porazen, kajti pričeli so kričati: «Prenehajte vendar že s tem izvozom živine!»

Že zopet moramo ponoviti staro melodijo, da nam prostor žal ne dopušča, omeniti še drugih vprašanj, ki so jih stavili v svojo sramoto klerikalci.

Dvoje nad vse značilnih dejstev pa moramo vendar zabeležiti!

Resnice se boje.

Pri Sv. Lenartu je bila nad vse ugodna prilika, da sodi ljudstvo o delovanju SKS. in klerikalne SLS. Bili so tam poslanci SKS. in klerikalni poslanec Žebot. Vsi pametni ljudje so hoteli, da bi govoril najprej minister Pucelj, nato pa poslanec Žebot. Tako bi se resnica najlepše spoznala. Klerikalci pa so bili proti temu. Žebot je molčal, Pucelju pa so hoteli s krikom onemogočiti govor. Vsak komentar k temu početju je odveč.

Napadi na naše vodilne može.

Klerikalci nikdar ne napadajo našega programa, naše misli, temveč vedno le naše voditelje. Ne, ker bi jih osebno sovražili, temveč ker računajo, da se bodo ovce razkropile, čim udarijo pastirje. Ko bo ljudstvo brez pravih voditeljev, tedaj postane zopet odvisno od klerikalcev. Zato njih klevete na naše ljudi, zato njih besna jeza na naše prvoboritelje. Ker sebe ugtonobi, kdor se vsega na ta klerikalni lep, zato mi za naše voditelje, voditelji pa za nas!

• • •

Dneva zmage sta bila dneva naših shodov. V prah so bile poteptane vse klerikalne klevete in z novim sijajem se je obdala naša misel.

Toliko so lagali in toliko so klevetali, ko smo jih pa v njih trdnjavi pozvali na odgovor — so molčali. Niti na en odgovor poslancev SKS. niso odgovorili, niti enega njih argumenta niso ovrgli — temveč osramočeni so stali v dvorani in izgubljali pristaše.

Tovariši! Naša naloga je sedaj, da zmago prav izkoristimo. Idite med narod, učite ga in pojasnujte mu, da izpregledajo zaslepljenci in da se povsod raztrga klerikalna mreža laži, kajti tedaj zasije zmaga Stare pravde! Skrbite, da se zgodi to čim prej!

Volitve v občinske agrarne odbore.

Sv. Birokracij je odredil izvršitev volitev v občinske agrarne odbore po starem načinu, o katerem čivkajo že vrabci na strehi, da je slab in neraben. Toda to merodajnih kro-

gov ne briga in volitve so že razpisane.

Zategadelj opuščamo kritiko že stokrat skritikovanega volilnega reda ter opozarjamo vse zanimance agrarne reforme na silno važnost volitev, da se ne ponove prejšnje napake.

Občinski agrarni odbori imajo pravico nasvetovati, komu in za koliko se naj da veleposestniška zemlja v zakup, koliko lesa naj dobe upravičenci iz veleposestniških gozdov, katere skupne naprave naj na veleposestvu ostanejo, ter zbirati podatke, potrebne za izvedbo agrarne reforme. Samoobsebi umevno je, da obveljajo skoraj redno predlogi občinskih agrarnih odborov, vsled česar so odločilnega pomena za vse zanimance agrarne reforme. Zaradi tega je dolžnost vseh zanimancev, da se za sestavo občinskih agrarnih odborov resnično zanimajo, ker le tako se obvarujejo pravice kmetškega ljudstva.

Kdo ima volilno pravico?

§ 5. ministrske naredbe o volitvah v agrarne zastope določuje, da imajo volilno pravico le tisti Srbi, Hrvati in Slovenci, ki živijo poglavitno od obdelovanja zemlje. Vsi uradniki, obrtniki, železničarji, tvorniški delavci in sploh vsi, katerim je kmetijstvo postranski posel, so torej od volilne pravice izključeni. Volilno pravico pa imajo kmetiški delavci in hlapci, če so oženjeni.

Ta določba je silne važnosti. Lani se je dogajalo, da so volili pri volitvah v občinske agrarne odbore sploh vsi občani. Dostikrat so bili na ta način kmetovalci preglasovani in zato tudi ne deležni dobrot agrarne reforme.

Preglejte zategadelj takoj volilne imenike v občinskem uradu ter izreklamirajte v osmih dneh po njih razgrnitvi vse dotičnike, katerih glavni poklic ni kmetovalstvo!

Polnoletne žene s samostojnim gospodarstvom so prav tako volilke in jih je treba torej vse vpisati v volilni imenik.

Najkesneje v štirinajstih dneh po razglasitvi volitev v občinske agrarne odbore morajo občinski uradi izdelati volilne imenike, in sicer tako-le:

Vsi voliči se dele v pet kategorij. V prvo vrsto spadajo dotičniki, ki so brez zemlje, v drugo posestniki, ki imajo manj zemlje kakor jo morejo obdelati s svojo družino, v tretjo posestniki s toliko zemlje, kolikor jo morejo obdelati s svojo družino, v četrto posestniki, ki delajo z delavci, in v peto posestniki, ki delajo zgolj z najetimi delavci ali pa oddajajo zemljo v zakup.

Tako izgotovljen imenik je treba razgrniti za osem dni na vpogled, da ga more vsakdo pregledati. To se mora javno razglasiti. V roku določenih osem dni se sprejemajo tudi reklamacije.

Vsak vpisanec v volilnem imeniku je volilec in more biti izvoljen v občinski agrarni odbor.

Kraj, dan in uro pričetka in zaključka volitev kakor tudi število odbornikov se mora na običajen način razglasiti. Glasuje se redoma z listki. Volitev vodi župan ali njegov namestnik, ki pritegne k volitvam dva najstarejša moža iz prve in druge skupine. Tajnika imenuje sam. Izvoljen je tisti, ki je dobil največ glasov.

Volilci 1. in 2. kategorije tvorijo 1. skupino, ki voli na vsakih 10 volilcev po enega odbornika, volilci 3., 4. in 5. kategorije pa tvorijo 2. skupino, ki voli na vsakih 20 volilcev po enega odbornika.

Najkasneje sedem dni po volitvi skliče volilna komisija sejo agrarne odbora, čigar prva naloga je, da pregleda popis družin v občini ter poravi vse netočnosti.

Po naredbi imajo pravico do veleposesniške zemlje zgolj kmetovalci, in sicer v prvi vrsti oni, ki so brez lastne zemlje, potem pa oni, ki nimajo preko 10 oralov zemlje. Kdor ima več zemlje, je od agrarne reforme izključen. Nekmetovalci, uradniki, obrtniki, tvornični delavci in javni nameščenci nimajo pravice do zemlje, četudi imajo kak vrt ali kako njivico.

Volitev se vrši seveda le v občinah, v katerih so se prijavili interesi na veleposesniško zemljo.

Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev v Ljubljani sme imenovati v vsak občinski agrarni odbor po enega člana.

To so glavne določbe za volitve v občinske agrarne odbore. Ravnajte se točno po njih ter zanimajte se za volitve, kajti čisto drugače bo izgledala pravica za vas, če si jo boste rezali sami, kakor pa, če vam jo bodo rezali drugi!

Ni vreden užitka pravice oni, ki se ne poteguje za svojo pravico.

Volitve v občinske agrarne odbore niso nobeno politično, temveč krusno vprašanje. Tudi to vpoštevajte, ker storili boste s tem dobro le sebi!

Ce režejo socialni demokrati kruh pravice.

Kdor bere socialistične liste, bi utegnil misliti, da ni večjih dobrotnikov ljudstva, zlasti siromakov, kakor so socialni demokrati. Kdor pa pogleda njih delo od blizu, bo imel kmalu dosti njih «dela» za ljudstvo, kajti tako sijajno znajo nekateri njih voditelji skrbeti zase. Iz kope primerov naj navedemo samo enega, ki je posebno za kmeta poučljiv.

V mariborski okolici in v breziškem okraju se je v več krajih pripetilo, da so nekmetovalci, čeprav volilni neupravičenci, zmagali pri volitvah v občinske agrarne odbore. Tako je prodrl tudi poslanec socialnodemokratske stranke, sodrug Filip Kisovar, s svojo listo v Račjem. Toda to bi še ne bilo tako zlo, samo ko bi deloval v odboru res na korist ljudstva. Naš cenjeni sodrug in poslanec pa je ljudsko korist razumel tako, da je dodelil kot načelnik občinskega agrarnega odbora vsem upravičencem po en del, sebi pa dva dela, čeprav do zemlje sploh pravice nima, ker je krojač. Ampak kaj brigata socialističnega poslanca zakon in ljudski blagor. Sebi je Bog najprej brado ustvaril in samo to je socialistični katekizem. In med tem, ko kriče, da delajo za ljudstvo, pa se ravna po onem slavnem komunističnem načelu: kar je moje, je moje, kar je tvoje, je tudi moje!

Po dejanjih jih sodite, je dejal Kristus; po delu socialističnega poslanca pa se vidi, kake pravice bi bil deležen kmet, če bi ga reševal socialist. Značilno je, da niso napisali o tej korupciji socialistični listi, ki imajo sicer stalno rubriko o korupciji v Beogradu, nobene vrste. Kaj bi samo gledali v Beograd! Sebe pogledajte, saj imate umazanje dovolj!

Kmetovalec in poletni čas.

Prijatelj «Kmetijskega lista» nam je poslal članek, ki ga rado volje priobčujemo, da si sedaj že skoro gotovo, da se poletni čas pri nas letos ne bo uvel. Članek se glasi:

Po časopisih straši že vnovič vest, da nameravajo merodajni krogi zopet uvesti poletni čas. Čudno se nam zdi, da se peča vlada s takimi stvarmi, ko ima vendar dosti drugega nujnejšega in koristnejšega dela kakor pa je vprašanje poletnega časa.

Kaj je poletni čas? Med vojno je bilo veliko pomanjkanje svetilnih sredstev, zaradi česar so neke ugenili, da bi se dalo s uvedbo poletnega časa dosti prihraniti. Pomaknimo čas za eno uro naprej in v uradih bo nepotrebna razsvetljava. Za urade in mestne ljudi, za razne gostilniške in kavarniške vajakovodje je bilo morebiti to tudi res. Toda podeželje je trpelo pri tem škodo.

Kmeti si človek nima prav nobene koristi od poletnega časa, kajti on pričinja delati ob svitanju solca in prenehava z delom, ko se prične vlegati

mrak na zemljo. Posestnik, navezar na tuje delavne moči, pa ima naravnost škodo. Zjutraj ti ne poznajo ure in prično delati ob starem času, zvečer pa nehaajo z delom po novem času. Čevkarje socialističnih in klerikalnih hujšakačev so ljudi popolnoma izkvarile, in sicer v njih lastno škodo. Prej, ko še nismo poznali raznih socialističnih evangelijev, smo živeli vsi brez izjeme bolje. Pošteno in obilno delo nam je pomagalo k blagostanju, dandanes pa ubijajo hujšaki veselje do dela in s tem naše blagostanje.

Poletni čas pa škoduje tudi kmetu delavcu. Ženica, ki je šla dež dan na dnino, si je mogla pred tem opletati kos njive in pripraviti krmo za svojo živino. Enako je mogel kositi najprej doma pokosit travo, ki so jo nato žena in otroci sušili. Opravil je na ta način najprej svoje delo doma in šele potem je odšel na delo drugam. Pri poletnem času nima zjutraj časa za svoja opravila, zvečer pa, od dela preutrujen, vesela, da bi delal doma. Sličnih in enakih dokazov o škodi poletnega časa bi lahko navedli še prav mnogo.

Zategadelj prosimo svoje kmetke poslance, naj se upro medvojni neumni novotariji, katera prinaša koristi le kromarjem in kavarnarjem po mestih in raznim gosposkim posešcem.

Ker pa kmet in delavno ljudstvo sploh nimata nobene koristi od poletnega časa, zato proš s to neumnostjo!

Pokrajinske vesti.

Knezoškof
dr. Mihael Napotnik

Ob sklepu lista smo prejeli vest, da je izgubila v torek ob četrtna dve popoldne lavantinska škofija svojega glavarja. Pokojni škof, sin kmetijskih staršev, je bil odločno za našo državo ter je nasprotoval klerikalnemu hujšakstvu. Več o pokojnem škofu prihodnjič. Čast njegovega spomina!

(Zapeti moramo svojo staro pesem.) Vselej, kadar ima «Kmetijski list» samo štiri strani, vselej moramo izpustiti celo vrsto člankov in dopisov. Ne preostaja nam ničesar drugega kakor zopet zapeti svojo staro pesem: Tovarši, nabirajte naročnike in zbirajte za tiskovni sklad! Bodite požrtvovalni in delajte za našo misel neprestano, zakaj le tako prestane trpljenje kmeta! Vse za kmetstvo misel, vse za pravice kmetijskega ljudstva, bodi geslo slehernega zavednega kmeta!

(Občni zbor krajevne organizacije SKS v Šmartnem pod Šmarno goro) bo v nedeljo dne 2. aprila po prvi sv. maši pri g. Drmajstvi. Priidite vsi!

(Občni zbor krajevne organizacije SKS v Cerknici) bo v nedeljo dne 2. aprila ob 3. uri popoldne pri Francu Branislju. Dnevni red: Poročila, volitev novega odbora in ustanovitev okrajne organizacije.

(Okrajni odbor SKS v Ljubljani) bo imel v torek dne 4. aprila ob osmih zvečer v gostilni Mrak v Ljubljani na Rimski cesti važno zborovanje. Intelektualci, ki čutijo s kmetom, se na to zborovanje vljudo vabljeni.

(Izjava.) Ker se me od več strani izprahuje, zakaj sem odstopil od SKS., izjavljam tem potem, da sem bil in ostanem pristaš SKS. Franc Kuralt v Senčurju ni identičen z menoj. — Anton Kuralt, posestnik v Zgornji Senici.

(Da ne bo nesporazumljen.) Ker so objavili časopisi vest, da je govoril na Novačanovem shodu v Celju tudi neki Cerar, izporečam, da nisem bil to jaz, ki sem odločen pristaš SKS. — Anton Cerar v Kamniku.

(Pravica.) Začetkom vojne je ustrelil oficir Casagrande celo vrsto vojakov brez vsake preiskave. Za ta svoj zločin je dobil od «dobrega» Franca Jožefa I. «allerhöchste Belobung» (najvišjo pohvalo). Pred dnevi pa je razkril ta zločin slovenski komponist E. Adamič. Pod vtiskom grozne krivde se je v nedeljo dne 26. t. m. Casagrande ustrelil. Krivica se maščujejo!

(Uradna preiskava.) ki jo je vodil klerikalec dr. Tomažič z ozirom na klevetanja «Napreja», je končana, in sicer v največje zadoščenje za tovariša Skalkeškega in Malaska. Prihodnjič več o tem!

(Barabsko lažnivost) je prekosil «Slovenec» s svojim poročilom o shodi SKS. Laži so tako gorostasne in podle, da jih ni mogoče označiti s slovenskim izrazom, ker za tako izpričnost nima naš jezik besede. Za lažnivo poročilo o shodih delamo odgovorne vse «Slovenčeve» urednike in vsi klerikalno inteligenco s škofom vred ter bomo poskrbeli, da se bo razpravljalo o tem še na drugem mestu. Šli bomo do skrajnosti ter storili vse, da se razvname boj, čigar konec bo omogočil edinole pogin enega ali drugega. Če bo trpela pri tem cerkev in če bodo prizadeti tudi nedolžni, bodo za to odgovorni zgolj oni brezvestni politični

razbojniki, ki pišejo take laži, kakršne si upa objavljati «Slovenec». Zapomnite si to!

(Ker je gospodu J. Kalanu) resnica nad vse, zato preključuje v «Slovenec» svojo trditve, da je «Orel» političen. In iz samega spoštovanja do resnice brani gospod J. Kalan še nadalje svoj pamflet «Ajmo, mi Sokoli!» Njavni prepoved slovenskega naroda postaja res silno zanimiva. Vsa čast strankarski disciplini gospoda Kalana!

(Klerikalne posojilnice imajo premalo denarja.) Zaradi tega je napisal «Domoljub» članek, v katerem pozivlje ljudi, naj nosijo denar v posojilnice. Tudi mi pravimo tako. Toda vlagajte denar v varne zavode, ki se brigajo le za gospodarstvo, ne pa za politiko!

(Klerikalna politika.) Dne 20. marca je priobčil «Novi čas» uvodnik z naslovom «Naš radikalizem», v katerem na silno dolgovzen in verižniški način razpravlja o klerikalnem radikalizmu, ki ga bo treba na vsak način uveljaviti. Začuden se izprahuje bralec, kako to, da hočejo postati radikalni klerikalci, ki so itak že dosegli rekord v hujšakstvu. Na drugi strani pa je «Novi čas» to uganko razvozal, ker poroča namreč, da je finančni minister odklonil zvišanje plač katoliškim duhovnikom. Odtod tedaj klerikalni radikalizem! — «Slovenec», ki je izšel dan kosneje, pa nima prav ničesar o klerikalnem radikalizmu, ampak nasprotno piše zelo umerjeno ter graja celo Radičovo odnositno v skupščini. Pa se zopet izprahuje bralec, kako to, da piše «Novi čas» za radikalizem, «Slovenec» pa čisto nasprotno. Toda skoro se zopet razvoza uganka, kajti z debelimi črkami oznanja «Slovenec» na prvi strani, da so zahteve katoliških škofov glede zvišanja duhovniških plač sprejete. Sedaj vemo, kaj je temelj klerikalni politiki — duhovniške plače! In zaradi tega mora naš kmet podpirati klerikalno politiko. Toda kimavci tega še vseeno ne bodo izpregledali. — K vsemu temu treba dostaviti samo še to, da se vidi iz tega, da je klerikalno časopisje zlobno, toda nedno.

(Bohinjska Bela.) Z ozirom na naš prejšnji dopis iz Bohinjske Bele se je zglasil v našem uredništvu g. župnik Drolc. Pojasnil nam je vso zadevo ter izjavil, da se je ravnal edinole po navodilih škofijskega ordinariata in v zmišlu cerkvenega reda. Sodniške razsodebe sploh ni bilo, ker se je že pred njo izvršila poravnava.

(Prenos zemeljskih ostankov narodnega mučenika Kromarja.) «Sokol» v Črnomlju je kupil nedavno za 1500 K košček bogoslovljene zemlje na črnomajskem pokopališču, kjer se položijo zemeljski ostanki mučenika Kromarja k zadnjemu počitku. Kromarjeva družinska grobnica, krasno betonsko delo domačega zidarja Spreitzerja, je že gotova. Nagrobni spomenik, težak do 3000 kg, je pravo remek-delo domačega umetnika Josipa Jermana v Naklem. Ogromna naravna skala brez vsakih umetnih okrajkov, odvaljena v rodinskih hribih, bo pravi okras pokopališču in obenem živ spomenik, ki bo jasno in glasno govoril še poznim rodovom, kako drag, težek in krvav je bil odkup naše zlate svobode! V spomenikovi sredini je krasno izdelan «Sokol» z napetimi mišicami, držeč v roki lovorjavo vejico nad zlatimi črkami. Okoli spomenika bo postavljena zelo okusna in masivna železna ograja, katero bo napravil zastojni zaveden gorški begunec, brat Ivan Rozman. Posebna hvala gre nad vse požrtvovalnemu bratu podarostarji Pavlu Klemenču, ki je podaril ves material, potreben za betonska dela na pokopališču. Omeniti moramo še, da so voznički iz Črnomlja in Loke naravnost tekmovali, kdo bo vozil material na pokopališče. Vsa čast jim! Kakšen vtisk je napravila tragedija Ivana Kromarja, nedolžne žrtve avstrijskih krvnikov, na vsakega pravega Jugoslovana, se vidi tudi iz tega, da so mu vsi časopisi Jugoslavije in še celo Amerike posvečili zelo simpatične članke.

(Predgrad pri Črnomlju.) Z ozirom na dopis v 6. številki našega lista smo prejeli od dr. Malneriča, odvornika v Črnomlju, popravke, po katerem ni bil naš dopis čisto točen. Tovarši Smalcelj ni pred sodiščem dokazal g. M. Rodetu nobene samolastnosti, temveč je tovarišu Smalcelju dokaz resnice ponosrečil. Dalje ne odgovarja resnici stavek, ki pravi, da je prejel M. Rode od dr. Susteršiča 2000 kron z namenom, da bi bil sprejet (namreč dr. Susteršič) v občinsko zvezo.

(Velika ponesverba v Novem mestu.) Pri novomeški podružnici «Gospodarske zveze» je bil zaposlen skladiščnik Franc Kramar, hud agitator klerikalne stranke in na shodih zgovoren «kmetijski prijatelj». Klerikalci, ki tako radi obrekujejo in si izmišljajo največje laži, molče o tem dogodku kot grob. Kramar je živel zelo razkošno in potratno. Pri nenanadnih revizijah pa se je dogajalo, da so se godile v trgovini velike nerednosti, vsled katerih je «Gospodarska zveza» prav oškodovana. — Gospod Radešček! Pojasnite nam to stvar, ker ste zelo vneti za poštenje in pravico!

(V Trzinu) je imela krajevna organizacija SKS, zelo dobro obiskan občni zbor, na katerem je podal med drugim poslanec Ivan Majcen izbrpno poročilo o delovanju naše stranke v parlamentu. Zares veliko dobrega za kmetovalce so že napravili naši poslanci! Čast in hvala jim! Za predsednika krajevne organizacije je bil izvoljen vnovič tovariš Franc Flajs iz Vodla, katerega je moral oblati seveda predzadnji «Domoljub». Saj vemo, da je tovariš Flajs preresen mož, da bi ga mogoče vznemirilo bevskanje kakga kučka izza vogala. Mirski popotnik se je nerodno izpodtaknil ob nekaterih gledalce povodom predstave. Prav previdno se je pa izognil do grla pijanemu igralcu katoliškega izobraževalnega društva, katerega je alkohol neusmiljeno mrevzaril in premetaval po odru ter bi ga za slovo skoro zagnal med občinstvo. Če bi prisiktni mirski romar srečal slučajno kje gospoda Kalana, pa naj ga pošlje v dvorano katoliškega izobraževalnega društva. Bo prav tako! Kaj je večje: bruno ali pezdir? — Kakor povsod, tako so tudi pri nas g. župnik k novemu letu na vsa sva grajali in cefrali naš «Kmetijski list». Pekel bi bil kmalu še premila kazen za dotičnika, ki ga bere, na vsa moč pa so hvalisali klerikalno časopisje. Cim besneje so švigale s prižnice strele na naš list, tem več je dobil le-ta prijateljev in naročnikov. Pa menda je bilo drugod tudi takol! Saj znamo mi kmetje tudi že sami brati in ločiti, kaj je belo in kaj črno. Prosimo, da napravite še kakšno tako uspešno agitacijo za naše glasilo. — Posestnika Antona Tratarja v Skrovniku je udaril konj ter mu zlomil rebro. Hvala Bogu, da se mu je to obrnilo na bolje. — Pri rudniku v Krmelju so rudarji res mišerno plačani in so se upravičeno pogovarjali za izboljšanje gnotnega stanja, toda so slabo naleteli. So pač sami krivi, ker se bolj zanesejo na kaplana kakor pa na pravico in lastno moč.

(Iz Trbovelj.) Klerikalizem in njegova koruptnost sta se nam zopet pokazala v prvi luči in delu. V nedeljo dne 19. t. m. je bil občni zbor trboveljske podružnice «Kmetijske družbe». Pristaši SKS, so bili mnenja, da ni treba nobene posebne agitacije za zborovanje, ker je bilo le-to itak pravočasno razznanjeno v «Kmetovalcu». Ker so mislili, da se bodo obnega zboru za kmeta prepotrebne strokovne organizacije udeležili vsi zavedni kmetovalci, zato niso sklicevali nobenih političnih zborovanj. Mnenja pa so bili tudi, da je treba strupeno strankarsko politiko brezobzirno izločiti iz strokovnih organizacij. Ne tako pa «Zvezarji», ki so se s polno paro pripravljali na občni zbor. Vsem na čelu seveda obžezan klerikalni priganjač in zagizeni strankar, kaplan Zmave, trgovec z vinom, kostonjem in fizioloim itd. itd., kateri se je trudil, letal okoli, grozil s hudim in peklom ter rotil vsakega kimavca, da se zanesljivo udeleži obnega zboru. Seveda jim ni bilo za kmetke korist, temveč za nadvlado in politično moč v odboru. Ko se je prešlo po predčitanju zapisnika zadnjega obnega zboru k volitvi predsednika, se je razvila prav živahna, mestoma tudi ostra debata. Za predsednika je bil izvoljen s sedmimi glasovi večina g. Dominik Kolenc, sicer pristaš SLS, vendar najzmernejši in najslonejši med vsemi SLSarji, kateremu tudi kot političnemu nasprotniku vsa čast. Nato je predlagal g. Roš ml. (SKS.) kompromisno odborniško listo, po kateri naj bi dobili klerikalci 6. SKS, pa samo 5 odborniških mest. Jasen dokaz torej, da SKS, ni za politiko v strokovnih organizacijah, marveč za stvarno in pametno delo v korist kmetijstva. Toda klerikalni petelinji niso hoteli o kompromisu nič slišati, temveč so ponudili SKS, milostno dva mandata, kar se seveda ni sprejelo. Kaplan Zmave si je dovolil očitati staremu odboru, odnosno njegovemu predsedstvu, da se je določilo zborovanje zato na popoldan, da se ga kmetje ne bi mogli udeležiti. Toda g. Roš ml. je zavrnil kaplanov očitke s pripombo, naj izvoli kaplan kar pogledati v zapisnik, v katerem je zabeleženo, kolikokrat se je vršil občni zbor že popoldne. Nadalje je omenil, da zadnje čase predsedstvo podružnice ni prejelo dopisov glavnega odbora «Kmetijske družbe» in drugih, čeprav so bili naslovljeni na predsedstvo, marveč jih je dvigala kaplanija, oziroma župnišče, kar je vsakakor zelo značilno. Kaplan Zmave je to izpodčeta tajil, nazadnje pa je le priznal, češ da je pismonoša kriv razstavljanja. Grd napad proti svojim stanovskim tovarišem si je dovolil g. Božič, bivši paznik, kar si bomo zapomnili. Prišel je namreč na prav nesramen način zmerjati in blatiti pristaše SKS, tako, da se je marsikateri treznomislec klerikalec nad tem zgražal. Ker so zaslepljeni kimavci po ukazu svojih priganjačev odklonili vsak sporazum, je predlagal g. Roš, naj volitev odbornikov odpade. Nato so pristaši SKS, v znak protesta proti korupciji zapustili zborovanje. — Kmetje in stanovski tovariši! Vprašam Vas, ali se ne zavedate, da so Vas nahujskali zato, da so Vas razdružili? Kdaj je bilo

bolje: ali tedaj, ko je vodil podružnico velezaslužni g. Roš, ali sedaj, ko vlada v njej strankarska strast? Izpregledajte, tovariši, potegnite si mreno z oči. Spoznajta, kje je Vaš prostor, ter pridružite se mladim in čili SKS, ki edina krepko in neustrašeno zastopa koristi vsega delavnega kmetijskega ljudstva! Spoznajta, da je zgolj SKS, zmožna podreti SLS, to gnilo in preperelo stavbo korupcije in intrig! — Vam, klerikalni mogotci, pa kličemo: Spravili ste strankarstvo v organizacijo, vsilili nam boj, ki ga sprejemamo in ki ga bomo bojevali vse dotlej, dokler ne osvobodimo kmeta popolnoma Vaših spon. Le tako naprej! Cim hujši bo pritisk in cim grša Vaša korupcija, tem prej se bodo odprile ljudem oči. Vedite, da sejete veter, a želi boste vihar, kateri bo z Vami temeljito pometel. Dan obračuna pride, njegov prihod pa pospešujeta sami. — Samostojen kmet.

(Kostivnica.) Vojna nam je zapustila toliko bremen, da komaj dihamo. V svetlih trenutkih izpričujemo to tudi naš g. župnik, posebno, kadar mora plačati kak davek. Tedaj nas tudi navihano pomiluje. V resnici pa postopa z nami kakor korporal z rekruti. Komaj smo mu popravili hlev in župnišče, že hoče imeti cerkven finančni minister 200.000 kron za nov zvon. Ali nas hočete res do nagega oguliti, ko zahtevate od tej draginji take davke od nas? Nebesa nam obljubljate, peklo pa nam hočete dati. Pri zbiranju za zvonova ste vsegamogočni; kadar bo vojna, bodo pa z zvonovi ubijali ljudi. Le tako naprej! Cim bolj obubožamo mi, tem bolj boste na videz z nami, v resnici pa proti nam!

(Na Pesnico) so sklicali za dan 10ega marca narodni socialisti shod viničarjev iz vsega okraja. Kot govornika narodnosocialistične stranke sta nastopila bivši naš pristaš Zunderl in tajnik Kravos. Viničarjem sta hotela natveziti, da jih organizirata nestrankarsko. Besedo je dobil nato na shodu navzočni tovariš poslanec Mrmolja. Le-ta je pojasnil viničarjem, da imajo tudi narodni socialisti svoje strankarsko namene in da je hvalisanje z nestrankarsko organizacijo neresnično. Narodnosocialistična stranka je tako brez pomena, da ne more v parlamentu onenovati niti kluta. Kravos je napačel nato SKS, češ da se je prodala vladi. Za to neslanost se bo moral zagovarjati pred sodiščem. — Udeležba na shodu je bila pičila, shod sam pa pomeni za narodne socialiste polom. Tedaj, ko so pozvali zborovalce, naj se vpišejo v novo organizacijo, so se le-ti vsi razšli.

(Sijajno uspehi shod) je imel tovariš poslanec Mrmolja dne 12. t. m. pri Sv. Juriju ob Pesnici. Na ta shod so bili pozvani tudi govorniki drugih strank, da tako pred volilci dokazujejo svoje obtožbe proti SKS. Toda nihče se ni pozivu odzval. Imajo pač slabo vest! Pač pa se je udeležilo hoda mnogo pristašev SLS, ki so obrnili po shodu SLS, hrbet, kajti spoznali so njeno lažnivost. Shodu je predsedoval g. nadučitelj Robnik, podpredsednik shodu pa je bil posestnik Vrečko. Predsednik je stavil na tovariša Mrmoljo 13 vprašanj, na katere je tovariš poslanec stvarno in izbrpno odgovoril. Z neovrgljivo jasnostjo je razkril vse klerikalne klevete. V debato so posegli tudi pristaši SLS, ter stavili poslanca Mrmolji razna vprašanja, na katere so dobili točne odgovore, ki so jih tako zadovoljili, da je bila poslanca Mrmolji soglasno izrečena zaupnica. Shod, ki je trajal nad šest ur, je bil ves čas zanimiv in stvaren. Prezgodnje je bilo veselje klerikalcev, da je razbit shod SKS, pri Sv. Juriju. Ne bojimo se resnice, ker je resnica za nami. In zato bomo tudi še dalje vedno zahajali med narod. Boje pa naj se naroda klevetniki, kajti oni imajo slabo vest.

(V Svečini) je imel na sv. Jožefa dan poslanec Mrmolja dobro uspehi shod, kateremu je predsedoval tovariš Kajzer. Zborovalce so izvajala tovariša poslanca popolnoma zadovoljila in kmetek misel je dobila nove pristaše. Izmed navzočih klerikalcev ni nihče ugovarjal poslanca Mrmolji. Samo proti koncu se je ojunačila neka žena ter dejala, da so prodali samostojne nemško živino in vtaknili milijone v žep. Ko ji je pojasnil tovariš Mrmolja, da bo morala to žalitev zagovarjati pred sodiščem, se je pričela izgovarjati, da je brala to v «Slovenskem gospodarju». Toda «Slovenski gospodar» ni noben evangelij. Da so njegove besede prav poganske laži, bo spoznala zapeljana ženica pred sodnijo. Kmetje, ne nasledajte klerikalnim listom!

(Um se je omračil) v Ljubljani služujočemu kaplanu Antonu Komljanu, rodnom od Sv. Križa pri Kostanjevici, ki je bil tako strasten politik, da ni prizanašal niti lastnim pristažem. Pred leti se je lotil s pomočjo kaplana Faturja znanega klerikalca Korina ter mu vzel s silo posojilnico iz rok, da so imeli potem klerikalci sredstva za svojo politiko.

(Listnica uredništva.) Dopis iz Zagorja pri Kozjem o dogodku z dne 2. marca nam ni povsem razumljiv. Prosimo za pojasnilo.

Politične vesti.

(Zakon o samoupravnem razdelitvi države) je skupščina sprejela. Klerikalni račun, da bi z žensko volilno pravico nemoteno zavladali Sloveniji, so s tem razbiti za vedno. V kulturnem in finančnem oziru je to za Slovenijo veljanska sreča, kajti če bi zmagal pri nas klerikalizem in bil tako absoluten gospodar v deželi, kakor za časa Sueteršiča, potem bi zavladala splošna reakcija in vsak napredek ljudstva bi bil nemogoč. V finančnem oziru pa bi pomenila avtonomija Slovenije zvišanje vseh davkov za polovico, kajti za pol milijarde smo deficitni. Bog nas varuj klerikalcev in njih avtonomije!

(Oblastna skupščina.) S sprejetjem zakona o samoupravnem razdelitvi države je postala oblastna skupščina že vprašanje kratkega časa. V oblastno skupščino se bodo volili poslanci na isti način kakor v narodno skupščino. Na vsakih 10.000 prebivalcev bo prišlo po en poslanec. Mariborska in ljubljanska oblast bi imeli na ta način skoro po 50 poslancev. Ti poslanci bodo volili iz svoje srede odbor 4 do 6 članov, ki bo tvoril skupščinski odbor. Oblastna skupščina bo razpravljala in odločevala o vseh gospodarskih vprašanjih oblasti, zakonodajne pravice pa ne bo imela.

(Srežke skupščine.) Poleg oblastnih skupščin se bodo volili tudi srežke skupščine. Na vsakih 1500 prebivalcev se bo volil po en poslanec. Ti poslanci bodo volili iz svoje srede srežki odbor. Ta odbor bo pridelen okrajnemu glavarju. V bodoče srežkemu glavarju. Avtonomne pravice ljudstva se bodo s tem znatno razširile. Sreži bodo v glavnem odgovarjali dosedanjim glavarstvom.

(Reka.) Pod patronanco laške vladarje se je sestala na Reki okrnjena roška ustavotvorna skupščina. Od 75 njenih članov so jih je sestala na Reki le 18, izmed katerih sta bila dva s silo priganana na sejo. Večina skupščinskih članov pa se je sestala v Jugoslaviji ter poverila vlado zopet Zanelli. V posebni resoluciji se obrača skupščina na Jugoslavijo, naj prepreči nasilstva na Reki. Enak poziv je bil odposlan tudi vsem ostalim kulturnim narodom.

(Prijeti fašisti.) Predsednika Zanella so hoteli napasti fašisti. Toda naša straža jih je pravočasno zalotila. Fašisti so se takoj udali. Občinstvo je bilo nad fašisti tako ogorčeno, da jih je silno preteptalo. Fašiste so odvalili nato v Zagreb, kjer jih bodo sodili. Med njimi so štirje laški oficirji.

(Ljubljanskega sestanka ne bo.) Listi so poročali, da se bodo sestali v Ljubljani ministrski predstavniki male antante in Poljske pred svojim odhodom v Genovo na posebni konferenci. Sedaj se poroča, da se ministrski predstavniki pač sestanejo pred genovsko konferenco, toda ne v Ljubljani, ampak v Genovi.

(Genovska konferenca) se bo vendarle sestala. Ruski delegati so že odpotovali na konferenco. Glavna točka dnevnega reda genovske konference se tiče vprašanja o gospodarski obnovi Evrope.

(Sporazum glede turškega vprašanja) se je dosegel na genovski konferenci. Turčija se bo povečala na škodo Grške, Rusije in Bolgarske. Sevreska pogodba bo zato revidirana.

(Albansko vladno) je priznala naša vlada ter je z njo tudi že stopila v redne diplomatske stike. Balkan balkanskim narodom! — in odnošaji med nami in Albanci bodo vedno boljši.

Ali se naj vinogradniki udeležijo s svojimi vini letošnjega vzorčnega sejma v Ljubljani?

Na članek g. ravnatelja Puklavca, priobčenem v „Kmetijski listu“ z dne 23. marca, glede načina skupne udeležbe slovenskih vinogradarjev na prihodnjem vinskem velesejmu, ki naj bo začetkom meseca septembra v Ljubljani, pripominjam, da ostaja glede skupne udeležbe dolenskih vinogradnikov na velesejmu iz tehničnih in strokovnih vzrokov pri svojem nasvetu, ki sem ga objavil v 2. številki letošnjega „Kmetovalca“ in v „Kmetijskem listu“ z dne 22. decembra pr. l.

Ker se izziva, naj govorim javno in brez ovinkov. Vsled čudnega postopanja glavnega zastopnika mariborskega vinarskega odseka, g. višjega nadzornika Zabavnika, na lanskem vinskem velesejmu napram dolenskim vinskim razstavljalcem in napram ljubljanskim tozadevnim sodelovalcem, ki je dalo med razstavo povod ponovnim neprijetnim incidentom, in vsled tega, ker mariborski vinarski odsek še do sedaj ni javil svoje udeležbe na letošnjem velesejmu, sem nasvetoval dolenskim vinogradnikom, naj se udeležijo pri-

hodnjega velesejma samostojno, odnosno ločeno, kar je že z ozirom na bodočo delitev Slovenije vpoštevati.

Nasvetoval sem, naj bi se v ta namen konstituirali v krajih, kjer ni vinskih združenj ali kmetijskih združenj, krajevni odbori, sestoji iz 3 do 5 zavednih, za stvar vnetih vinogradnikov. Ti vinogradniki naj bi organizirali v svojem okolišu za vinski velesejsem primerno zbirko vin, sposobnih za večjo kupčijo, katero bi potem zastopniki posameznih skupin na razstavi in na takozvanem „veseljem prostoru“ sami prodajali. Vsa tako zamišljena organizacija in vsa tozadevna ureditev na velesejmu bi se naj pa zaradi enotnosti izvršila in vodila pod našim strokovnim nadzorstvom.

Zakaj bi se stroški spričo takega posebnega aranžmaja povečali, kakor meni v svojem članku g. Puklavca, ne vem. Nasprotno sem mnenja, da bi se na ta način stroški celo zmanjšali in da bi bil tudi gmojni in moralni uspeh mnogo boljši, ker ne bi bilo potrebno najeti za prodajanje in druge manipulacije na sejmu in v kleti deloma neinteresiranega osebja. — S tem bi se izključilo tudi vsako zapostavljanje kvalitativno slabših vin, kar se je na lanskem velesejmu dogajalo. Vsi lanske dolenski razstavljalci vedo dobro, da bi njih vina na razstavi ne prišla v poštev, če se ne bi mi zanje tako zanimali ter jih vedno v ospredje rinili.

Dejstvo je, da se dolenska vina v splošnem nikakor ne morejo glede kvalitete kosati z izbornimi vini iz znanih ljutomerskih, haloških in pohorjskih že od narave tako obdarjenih vinskih gor, toda tudi dolenska vina imajo svojo posebno dobroto, ki jim daje neko prednost v splošni kupčiji. So pa tudi na Dolenskem (v krškem, novomeškem in črnomaljskem, odnosno metliškem okraju) posamezne gorice, ki dajejo fina, buketna in močna vina z 12 do 15 odstotka alkohola, ki ne zastajajo ravno dosti za vini iz spredaj navedenih štajerskih gor. Seveda se dobe ta vina v razmeroma veliko manjši množini.

Poslednje velja tudi za sosednja štajerska posavska ali sotlarska, t. j. bizeljska vina, ki, kakor trdijo nekateri posavski vinogradniki, menda tudi ne uživajo v gotovih višjih strokovnih krogih take zaslombe kakor ljutomerska vina.

Popolnoma pravilno je in se zato pridružujem mnenju g. Puklavca, da se vrše take prireditve enotno pod strokovnim vodstvom in okriljem strokovne javne korporacije. Toda vodstvo take korporacije mora biti nepristransko, nesebično in enako kulantno proti vsem razstavljalcem in sodelovalcem. V tej smeri in na taki podlagi smo tudi pri lanskem prvi prireditvi skupno pričeli, toda gotovi elementi so s svojim nekorrektnim, samozavešnim postopanjem to soglasje razdrli.

Zategadelj naj bo predsednik mariborskega vinarskega odseka, g. ravnatelj Puklavca, uverjen, da je, če je manjkalo pri lanskem vinskem prireditvi Dolencem, kar ob koncu svojega članka pripominja, pravno (oficialno?) zastopstvo, manjkalo pa mariborskemu vinarskemu odseku taktično zastopstvo, kar je vsekakor večje važnosti.

Višji kletarski nadzornik
Fr. Gombač.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Ljubljanska „Mlekarska družba“) nam izporeča: Z dnem 1. aprila uvedemo v Ljubljani redno dostavljanje pastereziranega mleka strankam na dom. In sicer v poljubni množini. Za enkrat bodo naši vozovi pasirali med 6. in 8. uro zjutraj Slomškovo in Pražakovo ulico, Dunajsko in Aleksandrovo cesto, Gledališko ulico, Bleiweisovo in Rimsko cesto, Vegovo ulico, Kongresni trg, Wolfovo ulico, Marijin trg in Svetega Petra cesto. Pozneje se bo razširilo dostavljanje na dom na vse ostale dele mesta. — Naročnikom se bosta dostavljala po želji na dom tudi „Yuhour“ in „Kefir“. Samoočebje se razume, da se prevzema za mlečno kvaliteto popolno odgovornost. Kdor se hoče poslužiti te ugodnosti, naj se prijavlji v pisarni „Mlekarske družbe“ v Ljubljani, Vojška ulica št. 10, ustno ali pismeno.

(Izvoz slovenskega vina na Češko-slovaško.) Kot odposlanec „Kmetijske družbe za Slovenijo“ k češko-slovaško-jugoslovanski trgovinski anketi, ki je bila v Pragi v dneh 14., 15. in 16. t. m.,

sem proučil razmere na češkem vinskem trgu in zapreke, ki ovirajo izvoz našega vina v Češko-slovaško, kakor tudi, kako bi se dalo ovire odstraniti. Da morem o vsem tem interesente osvestiti in informirati, sklicujem v Celje sestanek informantov za izvoz vina na dan 2. aprila ob dveh popoldne v Narodni dom. Ker je stvar zelo važna, vabim zlasti vsa vinarska, kletarska in gospodarska društva, vse zadrage in vinske trgovce, ki se bavijo z eksportom vina, dalje večje vinogradnike in tovaršne strokovnjake, naj se udeležijo zanesljivo tega sestanka. Na delo, dokler je čas! — B. Skalický.

(Vinska razstava [vinski sejem] na drugem ljubljanskem velesejmu od dne 2. do dne 11. septembra 1922.) Vinarški in sadlarski odsek „Kmetijske družbe za Slovenijo“ v Mariboru je pripravljen prevzeti tudi letos prireditve vinske razstave na ljubljanskem velesejmu, samo če se oglasi zadostno število udeležencev. Naprošamo zato vse vinogradnike, ki se nameravajo udeležiti letošnjega vinskega sejma, da prijavijo odseku nemudoma svoj natančen naslov kakor tudi letnike in vrste vin, ki jih nameravajo razstaviti. Vinogradniki! Udeležba na vinskih sejnih je najboljša in najuspešnejša reklama za naša vina, toda prireditve mora biti velikopotezna in enotno izvedena. Le skupen, enoten nastop in stroga kontrola razstavljene blaga nam moreta priboriti priznanje in uspehe na vinskem trgu. Glejmo nam mora biti: „Če se že sejma udeležimo, mora biti udeležba častna in tudi lanske prireditve moramo prekositi v vsakem oziru.“ V tem smislu prosimo vse vinogradnike, da nam naznajo udeležbo na vinskem sejmu do dne 15. aprila.

(Plemenski sejem za biko v starosti 1½ do 2 let.) Zaradi lažjega nakupa plemenskih bikov pšenčnosive pasme v starosti od 1½ do 2 let bo v sredo dne 19. aprila t. l. plemenski sejem v št. Jurju ob južni železnici. Nakupovali se bodo plemenski biki za prosilce, ki so se lani prijavili pri „Kmetijski družbi“ iz celjskega, vranskega, sevnjskega in konjskega okraja. Plačevali se bodo cene, ki so višje od mesarskih. Vzrejevalci lepih bikov iz št. Jurja, Šmarja, Planine in okolice (iz celjskega, šmarnskega, sevnjskega, konjskega in laškega okraja) se vabijo, naj postavijo bikove, kolikor jih imajo odveč, na sejem. Začetek točno ob 10. uri. Bikje naj bodo čedno osnaženi in opremljeni z živinskimi potnimi listi. Plemenski sejmni te vrste se namerjajo prirediti vsako leto; zato naj se dobri živinorejci v večji meri začno baviti z vzrejo prvovrstnih bikov; posebno naj gledajo na to, da izvirajo biki od dobrih molznic. Na letošnjem sejmu se razdeli znesek 1000 dinarjev med štiri najboljše vzrejevalce, ki prižene najlepše bikce, kot nagrada za dobro vzrejo. Zeleti bi bilo, da se prosilci za biko udeležijo tega sejma, da se živali, ako se nakupijo, takoj prevzamejo in odženo. — Oddelek za kmetijstvo.

(Konjski in živinski sejm) so dovoljeni v občini Sevnici ob Savi. Prvi tak sejem bo dne 3. aprila poleg živinskega sejmišča. Vse interesente opozarjamo, da je postaja od sejmišča le 10 minut oddaljena.

(Monopolska pristojbina na so) je zvišana na 180 dinarjev.

(Pozor pred pedicami!) Iz Pišee se nam piše: Vinogradarji v Posavju, nikar ne mislite, da je uničila in pomorila letošnja izredno ostra zima na pol razvite gosenice pedica! Kakor sem se dne 9. marca pri rezatvi prepričal, je pedic prav dobro prezimil. Našli smo takrat že tri gosenice. Ako bi bili gledali od vsega začetka natančneje, našli bi jih gotovo več. Pa nismo, ker smo bili vsi uverjeni, da je gosenice pokončala zima. Pred nekaj dnevi mi je kmetica V. povedala, da je v njenem vinogradu našla pri rezatvi težakinja najmanj deset gosenic pedica. Moj in njen vinograd imata zavetno južno lego. — Kaj nam to priča? Da pedicu tudi tako hud zimski mrz, kakor je bil letos, ne škoduje prav nič. Če pri šoli, ki leži v gorski kotlini ob toplem potoku, je bilo čisto —12° C mraza. Na bolj odprtem svetu, kakor so naši vinogradi, pa je bilo gotovo do —14° C mraza, če ne več. In ves ta mrz je pedic „prehaval“ brez vsakega toplega, kožuščka v svojem skrivališču. — Ne bo nam i letos drugega kazalo, kakor gosenice pedica pridno obirati in pobirati, kajti na ptice, naše najboljše pomočnice pri zatiranju pedica, so baš letos ne bomo mogli dosti zanašati. Starša zima je namreč kaj občutno zredila njih vrste. — Vendar bi pa priporočal vsem mladim vinogradarjem in sadljarjem, da bi nudili našim krilatim prijateljem, posebno sinčam, ki prihajajo v prvi vrsti v poštev, priliko za gnezdenje s tem, da bi jim po enakem drevu v bližini vinogradov obešali za valjenje primerne škatlice, ki si jih lahko vsakdo sam napravi. Za since zadostuje že škatlica, zbita iz starih desk v velikosti 12 × 12 × 30 cm notranje luči (škatlica naj bi bila visoka

30 cm). Pač pa mora biti luknja, ki vteka since zadostuje premer 2½ do 3 cm, večja ne sme biti, sicer se naseli v škatlici vsiljivi vrabec, ki since prežene. Često pa se pri podiranju starega gozdnega in sadnega drevja dobe popolnoma votla debela in debelejša veja. Le-te se lahko osnažijo prhladine, razrežejo na 30 cm dolge kose, katerim se spodaj in zgoraj pribije deščica in zgoraj tik pod streho napravi primerno velika luknja. S tem je valilnica gotova, in sicer tako dobra, da boljše treba ni. Valilnica se obesi potem na deblo razmerno visoko od zemlje ter pritrdi tako, da je noben veter ne more same zase majati. Since se le v tako trdno pritrdeno valilnico naselijo. — Medved.

Raznoterosti.

(Iz življenja divjakov) v osrednji Afriki je prinesel zanimive podatke Anglež Roscoe, ki je prodiral v gorovje, v katerem izvira reka Nil. V te kraje še ni prodrla Evropejska noga, pač pa evropejska civilizacija, in sicer samo v ljudsko škodo. Naj slede nekatere zanimivosti iz predavanja tega Angleža! Vse se plačuje in kupuje tam s pomočjo krav. Krave so kratkotalo denar. Tako se kupujejo s kravami sužnji in ženske. Vlada torej popolna krvava valuta. Žena nima drugega opravila, kakor da čisti mlečne posode in dela maslo. Ker se hrani vse prebivalstvo z mlekom, so skoraj vsi ljudje silno rejni. Cim debelejša je žena, tem bolj slovi kot lepota. Doličnica, ki je tako okrogla, da se ne more niti premikati, je vzor vseh lepotic. Slabo življenje pa imajo v teh krajih kralji. Kakor hitro kdo zbolí, pridejo k njemu zdravniki ter mu pripravijo pijačo, ki ga spravi prav zanesljivo na drug svet. Se neprijetnejša pa je služba duhovnikov, ki zaklinjajo dež. Uživajo sicer največji ugled, toda marsikdo se bo premislil prevzeti to častno službo. Če nastane velika suša, pošljejo po zaklinjevalca dežja, da izprsi od duhov dežja. Če se mu to ne posreči, ga zvežejo ter izpostavijo popolnoma gola na sonce. Kraljev kuhar skuha neko zelo osoljeno jed, katero mora nesrečnež pojesti. Ko je ves oznojen in ga smrtno muči žeja, pa zaplešejo okoli njega, kličejo mu: „Pričaraj dež in odmoči si grlo!“ — Kadar preveč dežuje, mora zaklinjevalec doseči, da dež preneha. Če se mu to ne posreči, ga obli-vajo z vodo tako dolgo, da neha deževati. Večina zaklinjevalcev umre v grozljivih mukah pri teh ceremonijah. Ko so ugodali ti divjaki prvi aeroplan, so padli vsi na zemljo ter trepetaje čakali konca, pričrati, da je to veliki duh, ki je prišel uničiti svet.

(Ženske amasonke.) Za časa rudarske stavke v Franklinu v Ameriki so organizirali rudarji svoje žene in hčerke — 2000 po številu — kot pomožno vojsko, ki je navalila na stroje ter vse razbila. Policija je bila proti ženskam brez moči. Može in očetje so stali mirno za ženami ter jih samo podžigali k nadaljnjim junastvom. Žene so se izkazale poslušne, rudniški lastnik pa je moral popustiti.

(Tudi Nemci časte alkohol.) Ne le pri nas, ampak tudi drugod je dosti častilcev alkohola. In „trezni“ Nemci gotovo niso na zadnjem mestu. Leta 1913 je bilo izdelanih v Nemčiji skoro 13 milijonov sodov šampanjca, leta 1919 pa se je dvignilo to število na 15 milijonov. Skoro ves omenjeni šampanjec so Nemci sami popili. Kje pa je potem še pivo, ki služi v Nemčiji kot nadomestilo za vodo! (Za kratek čas.) Zdrava kokaš. Gost: „Natakar! Ta kokaš pa je moral biti silno stara, ker je njeno meso tako trdo.“ Natakar: „Morda imate prav. To pa pomeni, da je bila silno zdrava, ker drugače ne bi dočkala tako visoke starosti.“ — Pretiranost. Dva gostobesedneža sta se hvalila, kaj vse sta že videla na raznih razstavah. V pretiranostih sta kar tekmovala. Slednji je rekel eden drugemu: „To, kar si ti videl, še vse nič ni. Na neki razstavi sem videl stroj, v katerega so na eni strani metali grozdje, na drugi strani pa so že leteli pijanci iz njega.“ — Iz nekega časopisa. „S prihodom gospoda župana je prišla živinska razstava.“ — Prijazen zot. „Tone, pojdi na postajo ter počakaj na moje taščo, ki se pripelje z večernim vlakom! Za trud dobiš krono.“ „In če se tašča ne pripelje?“ „Potem dobiš še eno krono.“ — Tudi izgovor. Žena: „Oj, ti grdi dedec! Ze zopet ležeš iz gostilne.“ Moži: „Ljuba moja! Vedno vendar ne morem ostati v gostilni!“ — Iz šole. Učitelj: „Voznik prevozi s svojim konjem na dno osem kilometrov. Tri kilometre pred njim pa se nahaja drug voznik, ki vozi le po sedem kilometrov na urok. Kje prideta skupaj?“ Učenec: „V prvi krmi ob cesti, gospod učitelj.“ — Na policiji. Dva potepuha prve vrste so pripeljali na policijo. „Kje stanujete Vi“, vprašajo prvega. „Nimam stanovanja“ je njegov odgovor. „In kje stanujete Vi“, vprašajo drugega prijatelja. „Jaz pa sem njegov sosed“, se odreže potepuh. — Zenitna ponudba. V nekem časopisu je bila ta-le ženitna ponudba: Porokal Mlada vdova, blondinka s 60.000 dinarji premoženja in z dvema otrokoma, pozneje več, se želi poročiti.

Književnost.

(Važna knjiga za kmetovalce.) V založbi Ciril-Metodove knjigarne v Zagrebu je izšla knjiga „Umetna gnojila“, ki jo je napisal znani strokovnjak dr. V. Mandekić. V predgovoru pravi pisatelj knjige, da se je produkcija naših poljedelskih pridelkov znatno znižala, čeprav bi lahko spričo naših naravnih pripomočkov zelo narasla. Glavni vzrok temu je pomanjkljiva raba gnojil. To odpravi, je namen te knjigi, ki ima ta-le poglavja: 1.) Zakaj gnojimo? 2.) Razne vrste umetnih gnojil. 3.) Kako se gnoji z umetnim gnojem? 4.) Gnojenje najvažnejših kulturnih rastlin. Knjigi je dodanih 28 slik, ki kažejo nazorno uspeh gnojenja. Knjiga, ki velja 50 kron, po pošti 4 kron več, se naroča pri Cirilo-Metodski knjigarni v Zagrebu, Preradovićev trg št. 4. — Knjiga je pisana v hrvaščini, kar pa ne bo motilo nobenega dobrega gospodarja. Knjigo toplo priporočamo.

(Citiranje v knjižnicah.) Kljub velikemu riziku se je odločila „Goriška Matica“ izdati za leto 1922. tri izvršne slovenske knjige. Vred majhnega števila Primercev je jasno, da pride „Goriška Matica“ na svoj račun le tedaj, če jo podpre vsa Slovenija s tem, da kupi njene knjige. Zato apeliramo na vse čitalnice in knjižnice, na vsa izobraževalna in druga kulturna društva, da naroče knjige „Goriške Matice“ ter „Matici“ tako omogočijo nadaljevanje njenega kulturnega dela. Poudarjamo, da so knjige „Goriške Matice“ dobro in da bodo zlasti bogato ilustriran kalendar toplo pozdravili vsi, ki imajo le količkanj zmisla za boj naših vrlih Goričanov. Knjige „Goriške Matice“ moramo spričo tega prav toplo priporočati. Ker so knjige tudi silno poceni — vse tri knjige veljajo samo 60 kron — smo prepričani, da bodo storila naša društva svojo dolžnost do naroda in svojih članov ter naročila knjige „Goriške Matice“. — Knjige se naroča v Ljubljani, Pred škofijo št. 21.

Obrtnik.

Pojasnilo ravnateljstva bolniške blagajne.

Z ozirom na resolucije novomeškega obrtniškega shoda glede bolniške blagajne v Ljubljani nam je poslalo ravnateljstvo okrajne bolniške blagajne nastopno pojasnilo, ki ga rade volje v glavnih potezih priobčujemo, ker je dobro, da se čujeta obe plati zvona.

Po državnem preobratu se je ustanovila v Ljubljani delavska zavarovalnica zoper nezgode, ki je prevzela od zavarovalnic v Gradcu in Trstu izvrševanje zakonito predpisanega nezgodnega zavarovanja v Sloveniji in Dalmaciji.

Ker posluje ljubljanska delavska zavarovalnica zoper nezgode v zelo neprimernih in nezdruživih prostorih, ki so se uporabljali pred vojno za skladišče, zato je sklenila si zgraditi lastno upravno poslopje, v katerem naj bi bili tudi oddelek za zdravilne civilnih invalidov, zavarovalnični rentniki. Ker ima dalje zavarovalnica tudi precejšen kapital, je bila zgraditev poslopja lahko izvedljiva.

Zgraditev lastnega poslopja pa je postala tudi potrebna. Narodna skupščina je sprejela namreč zakon, po katerem se združi nezgodno in bolniško zavarovanje v en zavod, ki bo skrbel obenem tudi za starostno in invalidsko zavarovanje. Do dne 1. julija 1922. pa bi morali oddati obe zavarovalnici vse svoje premoženje osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, odnosno v Beogradu.

Zato je povabila delavska zavarovalnica okrajno bolniško blagajno na sodelovanje pri gradbi skupnega upravnega poslopja, v katerem naj bi bili tudi ambulatoriji.

Z odobrenjem vlade se je osnoval nato skupen gradbeni odsek, ki zgradi bodočemu državnemu uradu za socialno zavarovanje uradno poslopje. Dve tretjini stroškov za zgradbo poslopja bo trpela delavska zavarovalnica, eno tretjino pa okrajna bolniška blagajna. Skupni gradbeni stroški niso proračunjeni na 63 milijonov kron, ampak na več kot polovico manj. Če se ne bi pričelo z gradbo poslopja takoj, bi postala zgradba poslopja sploh nemogoča, ker bi morali obe blagajni med tem že oddati svoje premoženje.

Novo poslopje pa ne bo služilo samo upravnim svrham, temveč v njem bodo nastanjeni tudi ambula-

toriji, opremljeni z vsemi modernimi pripomočki. Pripominjamo, da so zgrajena taka poslopja že v Zagrebu, Sarajevu, Trstu in Gradcu, le Slovenija je brez sličnega poslopja, kar je zakrivila prejšnja avstrijska vlada, ki je postopala s Slovenci prav po mačehovski.

Toliko o gradbi upravnega poslopja.

Kar pa se tiče očitka, da nimajo delodajalci vpogleda v poslovanje zavoda, ugotavlja bolniška blagajna, da jo upravlja od vlade postavljeni upravitelj. Upravitelju je pridelen svet, v katerem zastopajo delodajalce štirje člani. Blagajna je pod neposrednim nadzorstvom pokrajinske

uprave in pod posebnim samoupravnim nadzorstvom, v katerem so štirje zastopniki delodajalcev.

Blagajničnih posredovalnic, ki posredujejo občevarje med delodajalci in delojemalci, je 27, torej več kakor okrajnih glavarstev. Res pa je, da na dveh sedežih okrajnih glavarstev ni nobene poslovalnice. V Črnomlju se bo ustanovila poslovalnica v kratkem, ker je delokrog novomeške poslovalnice preobširen.

Prispevki in dajatve so odmerjene na podstavi zakona, oziroma ministrske navedbe, in nima blagajna na njih višino nobenega vpliva.

Končno prosimo okrajna bolniška blagajna, naj se izporeče vse more-

bitne nepravilnosti v poslovanju njenemu osrednjemu uradu v Ljubljani, ki bo vsak primer preiskal ter vsako krivico popravil.

Tako pojasnilo bolniške blagajne! Tovariše obrtnike prosimo, naj nam naznanijo, če so z gorenjim pojasnilom zadovoljni. Zase moramo izjaviti, da pogrešamo v pojasnilu točke glede uradništva, zaradi česar vprašamo naravnost: Ali je res, da so nastavljeni pri okrajni bolniški blagajni tudi nezadostno kvalificirani uradniki? Ali je res, da so le-ti kljub temu neprimerno boljše plačani kakor dobro kvalificirani državni uradniki? Ali je res, da imajo prednost in da uživajo privilegije dotič-

niki, ki so agitatorji socialno-demokratske stranke?

Pričakujemo na naša vprašanja zadovoljivega odgovora, kajti takih gorostasnosti ne bomo trpeli, četudi bi se morda hotelo z raznimi pragmatikami sankcionirati nepravilnosti v uradniških vprašanjih.

Vse gospode zastopnike delodajalcev v svetu pa prosimo in pozivljemo, naj nam tudi oni odgovore na naša vprašanja ter podajo javnosti svoje mnenje.

Jasnost hočemo na vsak način! Če so kritike poslovanja bolniške blagajne neupravičene, naj prestopajo, če so upravičene, pa naj gredo oni, ki so krivi slabih razmer.

Tovariši obrtniki! Mi pričakujemo Vašega odgovora.

DOBRA ŽENA IN MATI ima pri hiši vedno nekoliko steklenic Fellerjevega prijetno dišečega «Elsafluida», ki služi dobro za drgnjenje hrbta, rok, nog in celotnega telesa ter se uporablja kot lepilo (kosmetikum) za negovanje ust, kože in glave. «Elsafluid» je mnogo močnejši, izdatnejši in učinkovitejši kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica z zamotom in poštnino vred 48 kron. Razpošilja ga: lekarnar Evgen V. Feller, Stubička donja, Elsatrg št. 344 (Hrvaško).

Prodajam
po zelo ugodni ceni dobro ohranjen
kosilni stroj.

Ivana Oblak v Ljubljani, Tržaška cesta št. 22 (gostilna pri Franceljnu).

Gonilne jermene

iz la usnja za tovarne, mline, šage in poljedelske stroje v vsaki širini ima v zalogi

IVAN KRAVOS v Mariboru.

Po najvišji ceni prevzema na vsaki postaji ter plačuje takoj

kostanjev les

Frane Kupaik, Kostričniška slatina, p. Podplat pri Rogatcu.

Primešaj „MASTIN“ krmil

Enkrat na teden eno pest.

Ako Mastina v lekarnah, trgovinah in konsumih ne dobite, ga naročite po pošti. 5 svinčev Mastina stane 23 dinarjev in se jih pošlje poštne prosto na dom.

Masilo zoper garje (naftol-masilo) uniči pri ljudeh garje, lisaj, srbečico, kožne bolezni in izpuščaje; pri šivini uniči garje. Lepček tega masila velja po pošti 20 kron.

Lekarna Trnkoci v Ljubljani (Slovenija) sraven rotočva.

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7

ima vedno v zalogi:

drobno jedlino sol, lepo suho koruzo, kristalni sladkor, milo za pranje, pšenične otrobe, pšenično moko št. 0, pšenično moko za kuho, pšenično moko za kruh, semenski oves, koruzno moko in zdrob.

Šivalni stroji

v vseh oprelih za rodbinsko in obrtno rabo

so dospeli.

Večletna garancija.

Josip Petelin v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 7.

ŠTAMPILJE
GRAVEUR
ANT. ČERNE
LJUBLJANA
DVORNI TRG 1. franko

Brilje, lasostrižnike, brižno aparate in razno nožarstvo in galant. rabo razpošilja na veliko in na drobno po občutno nizkih cenah veletrgovina in razpošiljalna

R. Stermecki, Celje št. 367, Slovenija.

Zahtevajte ilustrirani cenik! Kar ne ugaša, se zamenja ali vrne denar.

Blode,

gozde, trame, deske in drva

ponudite leani družbi

„ILIRIJI“ v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnijo).

Plačujejo se najvišje dnevne cene.

Zepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budilke, zlatnino in srebrnino kupite najceneje pri trdkci

Ivan Pakiž

v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Umetna gnojila:
kajnit, dušik, kali in fosfate
oddaja po najnižjih dnevni cenah
tvrdka Anton Tonejc in drug
Maribor, Milinska ulica št. 23, tel. št. 68.
Podzaloge v Krškem, Šmartnem pri Litiji, Višnji gori, Semiču in Straži.
Na vprašanja glede gnojenja dajemo brezplačno pojasnila in navodila.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 16
se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

Pri trgovcu pazi na znamko in na vtisnjene besede
!! „Gazela-milo“ !!

Pivovarna Tomaž Götz
v Mariboru
si dovoljuje naznaniti vsem zalagam in gostilničarjem
postavitev centralnega skladišča za ljutomerski okraj in Prekmurje v Slatini-Radincih
zaradi olajšanja dobave svojega prvovrstnega piva v sodih in steklenicah.
Originalne cene. Takošenja postrežba.

Menjalnica
Slovenske eskomptne banke
Ljubljana
Telefon int. št. 3
Telefon int. št. 3
nasproti glavnega kolodvora
kupi in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevni cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Za bližajočo se spomlad in veliko noč
priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskalno v najnovejših vzorcih in bogati izberi, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste rute za na glavo itd. Opozorjamo obenem - - tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah. - -
A. & E. SKABERNE
veletrgovina z manufakturnim blagom
LJUBLJANA, Mestni trg št. 10.

Jadranska banka - Beograd.
Delniška glavnica: Din 30,000.000.—. Rezerva: Din 15,000.000.—.
Podružnice:
Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.
Naslov za brzojavke: JADRANSKA.
Afiliran zavod:
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortland Street. New York City.